

LEŅINA KAROGS

Izmān kopš 1950. gada
29. marta
Maksa 3 kap.

Preiļu rajona laikraksts

Nr. 34 (6038)
OTRDĪEN
1990. gada 20. marta

Kā remontēsīm, tā strādāsim

Tuvojas laiks, kad tīrumos izbrauks traktori un cita tehnika, lai sagatavotu augsni un sētu graudus šī gada ražai. Bet lai tā būtu, ziemā mehanizatoriem bija citīgi jāstrādā. Dažādi gāja ar tehnikas remontu saimniecībās, tāpat var domāt, ka tikpat dažādi ies arī ar sēju un ražas novākšanu.

Janvārī daudzos kolhozos tehnikas remontu vēl tikai sāka. Tā bija «Silajānos», «Vanagos», Rušonas padomju saimniecībā un Rudzātu padomju saimniecībā. Protams, daudz visdažādāko atrunu bija vēlēti tam, ka nepietiek rezerves daļu, ka gadījās citas kibeles. Taču skaidrs, ka ar runāšanu remontdarbus nepātrinās. Lai izklūtu no krīzes situācijas, vajadzēja nopietni padomāt. Un tāpēc sasaucām kopā saimniecību mehāniķus, «Lauk- tehnikas» speciālistus.

Kā tad tehnika kalpos saviem saimniekiem 1990. gada lauku darbos? Uz šo jautājumu atbildēs skates, kas rajona kolhozos un padomju saimniecībās sākās 15. martā. Strādājam pašfinansēšanās apstākļos. Tāpēc arī ļoti svarīga ir prasmīga tehnikas ekspluatācija un savlaicīga un kvalitatīva mašīnu apkalpošana, kā arī obligāta pārbaudīšana pēc katras maiņas. Šāda attieksme varētu leņģerjami samazināt vajadzību pēc rezerves daļām, pagarinātu tehnikas kalpošanas laiku, kopumā tehnikas uzturēšana kārtībā būtu lētāka.

Tehnikas gatavības skatēs komisijas lielu uzmanību vēltis to mezglu, agregātu un sistēmu stāvoklim, kuriem jāgarantē darba un satiksmes drošība.

Sogad leņģerjami vairāk tehnikas nonācis individuālajā lietošanā zemnieku sētās. Arī šo tehniku pārbaudīs tikpat uzmanī-

Lauku aktualitātes: tehnikas remonts

gl kā kolhozu un padomju saimniecību traktoros. Individuālajiem lietotājiem skatē būs jāuzrāda apliecība par tiesībām vadīt tehnisko līdzekli, traktora tehniskā pase, kvīts par samaksātajiem pieciem rubļiem (uz Valsts tehniskās uzraudzības inspekcija rēķina), kā arī traktora valsts numurs.

Tehnikas skate notiks divos posmos un ilgs līdz 17. aprīlim. Kolektīvo saimniecību traktoriem, kuri būs tehniskā kārtībā, izsniegs vienkāršus talonus, bet individuālo saimniecību traktoriem taloni būs ar sarkanu svīru. Pēc skates traktoru ekspluatācija bez taloniem aizliegta.

Labu veiksmi skatē un lauku darbos!

S. REINIS.

Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas priekšnieks

● Kolhoza «Rožupe» gatavo-
jas pavasara tehnikas skatēm.
Citīgi tām gatavojas arī mehāni-
zators Antons Olsna (attēlā).

Viņš jau sākojis «RUMu»,
un tagad beidz traktora tehnisko
apkopi.

J. ZANDES foto

Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanu rezultāti

18. martā notika Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanas. Publicējam to rezultātus.

160. PREIĻU VEĻĒŠANU APGABALĀ

Vēlētāju kopskaits — 10967.
Piedalījās vēlēšanās — 9111.
Par Valentīnu Zeili balsoja: 5985
— par, 3010 — pret.

Par Viktoru Solovjovu balsoja:
2818 — par, 6177 — pret.

Par Latvijas PSR Augstākās Pa-
domes deputāti ievēlēja Valentīna
Zeile.

161. LIVĀNU VEĻĒŠANU APGABALĀ

Vēlētāju kopskaits — 11312.

Piedalījās vēlēšanās — 8929.
Par Normundu Belski balsoja:
5753 — par, 3038 — pret.
Par Jāni Salenieku balsoja: 2071
— par, 6720 — pret.

Par Latvijas PSR Augstākās Pa-
domes deputātu ievēlēts Normunds
Belskis.

162. PELECU VEĻĒŠANU APGABALĀ

Vēlētāju kopskaits — 10611.
Piedalījās vēlēšanās — 9028.
Par Andri Puzo balsoja: 8113 —
par, 899 — pret.

Par Latvijas PSR Augstākās Pa-
domes deputātu ievēlēts Andris Puzo.

Savs dolomīta karjers

Visi zina, kādā stāvoklī ir mūsu kolhozu ceļi. Izdangāti līdz pēdējam, neizbraucami.

Daudzviet ceļus saimniecības remontē. Tas sāks darīt arī «Sīlukalnā». Turpmāk šīs iespējas būs daudz lielākas, jo kolhoza teritori-

jā atklāts dolomīta karjers.

Sis ceļu būvmateriālu at-
radnes ir turpat netālu no
saimniecības centra. Dolo-
mīts atrodas zemes virspu-
sē. Tas atvieglina tā ieguvi.
Vajadzīgs ekskavators dolo-
mīta ieguvei, greiders — tā
klājiena izlīdzināšanai uz

ceļiem. Saimniecība šo teh-
niku domā iegādāties.

Paredzēts, ka karjerā gadā
iegūs 50 000 kubikmetru do-
lomīta šķembu. Šī daudzuma
pietiks kolhoza ceļu ieriko-
šanai, citām vajadzībām.

J. AIZKALNS

Ko darīt?

Kolhoza «Rožupe» sadalījās pagājušā gada 22. decembrī, izveidojoties divām saimniecībām: «Līvāni» un «Rožupe». Taču rajona izpildkomitejā šo sadalīšanos izskatīja un apstiprināja tikai pēc diviem mēnešiem — šī gada 21. februārī. Un ar to lieta apstājusies: uzdots agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» vadībai, saskaņojot ar republikas Agrorūpniecisko komiteju, iesniegt Latvijas PSR Ministru

Padomei apstiprināt divu kolho-
zu — «Līvāni» un «Rožupe»
izveidošanos, bet pagaidām attie-
cīgā lēmuma nav.

Var teikt: ko uztraucieties? Manta (tehnika, ražošanas ēkas un viss pārējais) ir sadalīta. Saimniekojiet! Bet kā lai saimnieko, ja kolhoza sadalīšana, izveidojoties diviem kolhoziem, nav likumīgi noformēta, kaut gan kopš sadalīšanas brīža pagājis jau ilgs laiks — turpat 3 mēne-

ši, ka jaunajam kolhozam «Ro-
upe» banka nav atvērta konts,
tiesības ar naudu rīkoties ir ti-
kai vienam priekšsēdētājam —
J. Brakovskim?

Ko darīt? Mēs, jaunā kolhoza
«Rožupe» kolektīvs, lūdzam ra-
jona Tautas deputātu padomi šo
sasāpējušo jautājumu nokārtot
pēc iespējas drīzāk. Gaidīt vairs
nevaram. Turpmāk strādāt nezinā
un neskaidrībā nav iespējams.

J. CIVKULIS.

kolhoza «Rožupe» valdes lo-
ceklis

Šodien,
vakar,
aizvakar...

Informācija

◆ Skat. pirmie pavasara talnu sezonu uzsāka rajona kom-
jaunieši.

Sestdien, Preiļu jaunatnes centra «Tonuss» organizēti, jaunieši
strādāja Jasmuižā — J. Raiņa muzeja teritorijā. Tika veikti
pavasars tik lerastie darbi — cirsti sausie koki un krūmi,
grābta pērns zāle un lapas.

Jasmuiža gaidīt gaida jaunus talcintēkus.

◆ Sodien Preiļos notiek pilsētas Tautas deputātu padomes
sesija. Dienaskārtībā ir jautājums par tirdzniecības darba prob-
lēmām. Deputāti izteiks savu attieksmi pret iedzīvotāju apgā-
dāšanu ar pārtikas, rūpniecības precēm, pret grāmatu tirdzniecību.

Deputāti ir vienprātīgi ar pilsētas iedzīvotāju vēlmi, — lai
tie nedaudzle deficīto preču fondī, kas pienākas pilsētas iedzī-
votājiem, nonāktu universālveikala godīgai iztirgošanai.

Preiļu pilsētas deputāti ierosināja pilsētas padomē izveidot
tautas kontrolēs grupu, kura turpmāk kontrolēs saņemto preču
daudzumu un izpārdošanu.

◆ 14. martā agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolhoza noti-
ka pārskāta un vēlēšanu sapulce. Pārskatu par pērnā gada re-
zultātiem sniedza kolhoza priekšsēdētājs R. Kavinskis. Ar re-
vizijas komisijas darbu 1989. gada pilnvarotos iepazīstināja re-
vizijas komisijas priekšsēdētājs I. Gvozdevs. Sapulcē izskatīja
un aptiprināja ražošanas un finansu plānu 1990. gadam.

Par agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolhoza priekšsēdētāju
atkārtoti ievēlēja Romualdu Kavinski.

◆ Pirms 25 gadiem mirusi Rozālija Tabīne — redzamāka
Latgales bērnu rakstniece. Dzejniecei nāves gadadienā sestdien
Aglonas bazilikā notika viņas piemiņai vēltis diēvkalpojums.
Aizlūgumu vadīja Aglonas bazilikas deķāns Pēteris Onckulis.

◆ Ir pavilkta svītra zem pretendentu saraksta uz vaļanto
direktora amatu republikāniskajā projektēšanas un māju celtniecības
tresta koksnes konstrukciju rūpnīcā. Konkursta komisijā
saņemti četri iesniegumi: no J. Sevcova — tresta galvenā eko-
nomista, V. Saitera — tresta galvenā inženiera vietnieka, V. Cen-
kura — tehniskās nodaļas priekšnieka, P. Vartminka — parti-
jas biroja sekretāra.

Saskaņā ar vēlēšanu nolikumu kandidātiem tiek izvirzītas
šādas prasības: jābūt ne mazāk kā 15 gadiem nodzīvotiem re-
publikā, jāpārvalda latviešu un krievu valoda, jābūt augstākajai
tehnikajai vai ekonomiskajai izglītībai, ne mazāk kā pieciem
gadiem jābūt nostrādātiem koksnes apstrādes rūpniecībā vai
būvmateriālu ražošanā.

Galīgs lēmums būs jāpieņem rūpnīcas kolektīvam, kurš leņģelēs
savu vadītāju konferencē, kas paredzēta aprīļa pirmajā dekādē.

Valentīna Zeile

Stāvēt par kultūru ir tas pats, kas par Latviju (Rains)

Latvijas kultūra un ekonomika: problēmas un risinājumi

(2. turpinājums. Sākums laikraksta 32. numurā.)

Satraucoša ir kultūras iestāžu skaita samazināšanās tendence laukos. Nepilnos 10 gados (1981 — 1989. g.) klubu skaits laukos samazinājās par 46, bibliotēku skaits — par 39, kinoteātru skaits — par 143, t.sk. stacionārās — par 126, pārvietojamās — par 17. Samazinājies arī kinoseansu apmeklējumu skaits, rēķinot uz 1 iedzīvotāju, gadā no 14 līdz 8. Nevar šo parādību skaidrot tikai ar televīzijas un videofilmas sistēmas attīstību. Atcerēsimies, ka 643 apdzīvotās vietās Latvijā ar 51 — 200 iedzīvotājiem, 80 vietās ar 201 — 500 iedzīvotājiem, 23 vietās ar 501 un vairāk iedzīvotājiem 1989. gadā netika demonstrēts kino! Samazinājies ir arī muzeju apmeklētāju skaits un bibliotēku lasītāju skaits.

Tāds ir stāvoklis kultūras materiālā tehniskajā bāzē 1990. gadā, kad sākās republikas pāreja uz saimniecisko patstāvību.

Ko kultūrai sola 1990. gads? Pirmais pasludinātās ekonomiskās patstāvības gads.

Paredzēts, ka nacionālais ienākums būs 7,5 miljardi rubļu, tai skaitā, paredzēti izdevumi no valsts budžeta kultūrai 78,1 miljons rubļu vai atkal 1,04 procenti no nacionālā ienākuma un 30 rubļi, rēķinot uz vienu iedzīvotāju gadā. Tātad nekas radikāls ekonomiskās politikas maiņā attiecībā uz kultūru nav noticis.

1990. gadā rajonu un pilsētu, arī republikas līmenī budžeta sastādīšanā ir bijis paradokssāls princips: vispirms saplāno pēc normatīviem izdevumu daļu, pēc tam attiecīgi nosaka ienākumu daļu. Ja izdevumi ir lielāki,

piespiež minimāli klāt ienākumu daļu. Viss pārējais aiziet Vissavienības budžetā.

Kamēr republika ir PSRS sastāvā, problēma Nr. 1 ir attiecības ar Savienības budžetu. Pašreiz galvenie ienākuma avoti budžetā ir apgrozījuma nodokļa maksājumi un atskaitījumi no peļņas. Vislielākās manipulācijas un tirgošanās ar Centru ir par šiem maksājumu posteniem. Vispirms apgrozījuma nodoklis tiek ieskaitīts Savienības budžetā un tad atbilstoši PSRS Finanšu ministrijas ierēdņu «labvēlībai» atskaitījumu veidā kaut kas tiek atstāts republikas budžetā. Šie atskaitījumi Igaunijai ir bijuši 70 — 80 procenti, Lietuvai un dažām citām republikām 90 — 100 procenti, bet Latvijai — 1989. un 1990. gadā — tikai 57 procenti, kas ir viszemākais no visām republikām.

Tieši šeit redzama līdzekļu atraušanas iespēja no republikas.

Tātad Savienības budžetam no pašreiz 43 procentiem atskaitījumu, ja atstātu 10 procentus, kā tas ir daudzām citām savienotām republikām, mēs iegūtu apmēram 700 miljonu rubļu gada.

Ja Savienības pakļautības uzņēmumi, kuri savu peļņu pārskaita Savienības budžetā, kaut vai pusi no peļņas maksājumiem atstātu republikas budžetā, ar to būtu iegūti ap 350 miljoni rubļu gada.

1989. gadā tika piekārtīgi palielināts autotransporta nodoklis, bet šie maksājumi nelenāca rajonu un pilsētu budžetos, kā tas bija iepriekšējos gados, bet tika ieskaitīti Savienības budžetā. Pagājušajā gadā tādā veidā tika atrauti republikai 16 miljoni rubļu. Vai vēl nepietiek šo faktu?

Tādēļ šodien dzīvības un nāves jautājums Latvijai ir tās valstiskās neatkarības atgūšana. LTF un visas sabiedriskās un sabiedriski politiskās organizācijas, ko tā ap sevi ir apvienojusi, nepārprotami un skaidri savā priekšvēlēšanu platformā to ir pateikuši. Latvijai nav citas alternatīvas attīstībai kā tās valstiskās neatkarības atjauno-

šana. Būs tā, būs arī citas attīstības iespējas ekonomikai un kultūrai. Ja viss paliks pa vecam, sabrukums saimniecībā un cilvēku degradācija pieņemties spēkā ar lielu paātrinājumu.

Kur ir meklējami finansu un materiālie resursi?

Ar finansu resursu avotiem ir vieglāk. Šeit varētu būt šādi avoti:

1. Pārskatīt republikas budžeta resursu sadalījumu pa nozarēm. Lielas un pat ļoti lielas rezerves slēpjas rūpniecības un pārvaldes finansēšanā, dažādu konstruktoru, tehnoloģisko, projektēšanas, zinātniski-pētniecisko darbu laboratoriju, centru utt. asīgnējumu samazināšanā. Kompensējot šo summu, šie orgāni var paplašināt savu darbību uz saimnieciskā aprēķina principu pamata.

2. Visiem uzņēmumiem, organizācijām un iestādēm no savas peļņas vai apgrozījuma ieviest jaunu nodokli: «Maksājumi kultūrai». Noteikt to likumdošanas ceļā.

3. Ieviest akcīzes nodokli uz tabakas un alkoholisko dzērienu izstrādājumiem.

(Nobeigums sekos.)

Uz konveijera — „Kompakts“

Livānu eksperimentālā koksnes konstrukciju rūpnīca šogad uzsāka jauna tipa mājas «Kompakts» 51G sērijveida izlaidi. Tā ir piecistabu dzīvojamā māja. No iepriekšējās četrstābu mājas tā atšķiras ar to, ka šajā mājā ir mansards ar augstu lauzta klājuma jumtu. Te izvie-

lotas trīs istabas. Otrā stāva sienā paneli ir nodrošināti pret aukstumu, bet vasarā gaisa temperatūrai neļauj paaugstināties. Pirmā stāva ārējās sienas var būt no «Arbau» smalkgabalainajiem gāzbetona blokiem, no dzelzsbetona saliekamajiem paneļiem, kā arī no paneļiem,

kas ražoti Livānu eksperimentālajā koksnes konstrukciju rūpnīcā, ar kļēģļu apdari.

Tiek izstrādāti mājas varianti ar dakstiņu jumtu, bez pagraba, ar piebūvētu garāžu. Māja var tikt uzbūvēta ar lodžiju mājas augšējā daļā un verandu. Tās dzīvojamā platība ir 77,2 kvadrātmetri, kopējā platība — 108,3 kvadrātmetri. Tāmes vērtība, ņemot vērā būvmateriālu cenu pieaugumu, — 32,4 tūkstoši rubļu.

Pirmās tipa «Kompakts» mājas uzceltas Nagļos un Mārupē. Šogad lauku laudim tiks uzbūvētas 170 šāda tipa mājas.

V. CENKURS,

republikāniskā projektēšanas un māju celtniecības tresta tehniskās nodaļas priekšnieks

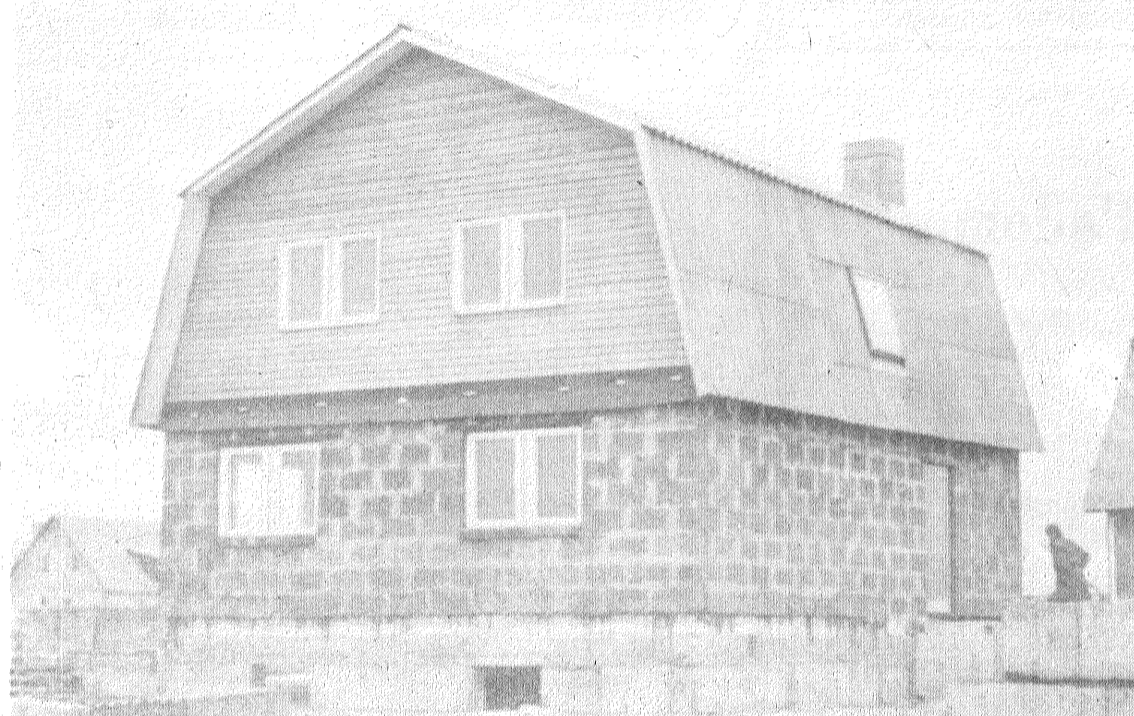
„Cālis — 90“

Klāt mazo vokālistu svētki — konkursa «Cālis-90» rajona skate. Kā jau parasti, tā notiks divās kārtās: 21. martā Livānos pulkster 11.00 un Preiļos pulkster 14.00. Zonas skates norise laikus minam to mazuļu vecāku vēribai, kas savus bērnus audzina un izglīto mājās. Lūdzam arī jūs ar savu mazo dziedātāju piedalīties šajā konkursā.

Svētdien pulksten 11.00 rajona kultūras namā notiks labāko mazo vokālistu, kurš pārstāvēs mūsu rajonu republikas skatē Latvijas televīzijā. Kultūras nama darbinieces gādās par mazo konkursantu labsajūtu, piedāvājot savdabīgu spēļu programmu.

Iepriekšējos gados no mūsu rajona televīzijā uzstājās Valentīnas Lietāunieces audzēknis Krišjānis Rokjānis un mammas Pārslas Pabēzas sagatavotā Elīna.

V. RADIS

ATTELA: šai jaunajai dzīvojamajai mājai ārējās sienas būvētas no «Arbau» blokiem.

AUTORA' foto

KATRS sākums ir grūts. Arī zemnieku saimniecībām tagad jātiec par daudz ko šķaidrībā. Ko audzēt tirumā, ko turēt kūti? Savas atziņas šajā jautājumā izklāsta Latvijas Lopkopības un veterinārijas zinātniskās pētniecības institūta direktora vietnieks zinātniskajā darbā Kārlis Kaune.

daudz zemāka līmenā. Pat ja arī saimniekam ir rublis kabatā — ko par to var nopirkt?

Visu veidu lopbarība ir jāražo pašiem uz vietas. Jo valsts fondu nav. Tādēļ kooperatīvi kā Skandināvijas valstīs vēl nav izveidoti. Zemnieki var palauties tikai uz savu intuīciju un prasmi saimniekot. Arī tirgus problēma mūsu valsti pagaidām vēl nav atrisināta.

Rietumeiropas apstākļos vispareizākais variants ir specializēšanās vienā nozarē: jo dziļāka specializācija, jo augstāks darba ražīgums. Bet tikai tad, ja visu var pārdo-

V. RUTKOVSKA,

agrofirma «Sarkanais Oktobris» pirmrindas pieredzes vadotā speciāliste

Zemi piešķir ar domu, ka tādējādi varēs iegūt vairāk pārtikas un citas lauksaimniecības produkcijas pašu patēriņam. Jauno zemnieku saimniecībās galvenā nozare turpmāk, šķiet, būs lopkopība. Taču jāņem vērā, ka nevar kopēt Skandināvijas un Rietumeiropas valstu pieredzi, jo mūsu apstākļi lauksaimniecībā ir stipri atšķirīgi. Galvenais — aurodamies uz

un visu var nopirkt. Mūsu republikā šādai specializācijai piemērotu apstākļu nav. Piena ražotājiem, piemēram, vajadzētu iepirkt telītes ganāmpulka atražošanai. Bet kas tās audzēs un par kādu cenu pārdo?

Pašlaik robežlīnija ir 5000 kilogramu piena no govs gadā. Ja ir šāds izslaukums (kas pasaules mērogā nav nemaz tik augsts), tad

taču govīm neizēdīs pilnūs salmus, būs vajadzīga augstvērtīga barība. Ja, bet kur likt salmus? Pārdoj tos citam saimniekam ir neizdevīgi kaut vai tādēļ, ka tad principā izvedis projām organisko mēslojumu, noplicinās saimniecības zemi. Tātad zemniekam jātur nobarojamie lopī, kuriem izēdīs to lopbarību, ko neizmanto slaucamās govīs. Līdz ar to tiks ražots organiskais mēslojums.

Bez piena lopkopības zemnieku saimniecībā nevar sekmiīgi attīstīties arī cūkkopība. Rupjās lopbarības izmantošanai un organiskā mēslojuma ražošanai vajadzīgi liellopi. Cūku mēslī taču nav nekāds mēslošanas līdzeklis, kur nu vēl cūkkopībā nepieciešamie piena produkti siviņiem?

Sarežģījumi ir arī tad, ja vienīgā nozare ir liellopu gaļas ražošana. Kur lai pieteikamā daudzumā nopērk teļus? Arī cena, ir ļoti augsta. Tik dārgi pirkto teļu audzēšana un realizēšana saimniecībai ir neizdevīga.

Tā, lūk, atliek secināt, ka visizdevīgāk ir turēt slaucamās govīs, telītes ganāmpulka atjaunošanai un bullīšus nobarošanai. Papildus nozare var būt aitkopība.

Bet tagad par aitkopību.

ienākumu masa ir neliela, jo četrdesmit aitu mātēm vajadzīgi apmēram astoņpadsmit hektāri lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Gadā tad varētu iegūt apmēram 2 tonnas dzīvmasas pieauguma, ienākums nepārsniegtu 7200 rubļus. Tomēr tā nav tīrā peļņa, jo šajā summā ietilpst ēdināšanas, turēšanas un kopšanas izdevumi. Jāsecina, ka aitkopība var pastāvēt tikai kā papildus nozare.

Līdzīgi arī ar putnkopību. Ļoti lielas grūtības sagādā produkcijas realizācija. Tāpēc putnus var turēt nelielos daudzumos zemnieka sētas vajadzību apmierināšanai — lai nav jābrauc uz tirgu pirkt olas un gaļu.

Aprēķini rāda, ka rentablai saimniekošanai zemniekiem jāiegūst trīs līdz četrus tūkstošus barības vienību no viena hektāra. Tātad graudu ražai jābūt apmēram 30 — 40 centneri no hektāra. Zemniekam optimālais variants varētu būt trīsdesmit vai četrdesmit hektāri lauksaimniecībā izmantojamās zemes, tikai tad var par istam izvērsties, plānot darbus.

Zeme jāpiešķir uzreiz, lai jaunsaimnieks laikus var izstrādāt ģenerālcilānu ēku celtniecību. Nepieciešams, lai

visa teritorija būtu turpat pie pamatsaimniecības. Turklāt visprātīgākais būtu rīkoties tā: ja zemnieks uzreiz nav spējīgs apsaimniekot visu platību, pagaidām to var atstāt kolhozam izmantošanai ar perspektīvu to atdot, kad tas saimniekam būs pa spēkam.

Kolhoziem un padomju saimniecībām jāsadarbjas ar jaunsaimniekiem, jāpārdo vai jāiznomā slaucamās govīs. Piemēram, Tukumā zemniekiem pārdeva meinraibās lecināma vecuma teles, to cena bija 1800 rubļu. Jācer, ka turpmāk pirkšana un pārdošana būs raitāka.

Pašlaik Latvijā ir apmēram 4000 zemnieku saimniecību, bet pirms kolektīvizācijas to skaits sasniedza 270 tūkstošus, no kurām daudzas garā bija ļoti sīkas.

Zemniekiem sagatavota un jau izdota dažāda literatūra ar padomiem un ieteikumiem saimniecības vadīšanai. Grūti būs izīkt arī bez žurnāla «Padomju Latvijas Lauksaimniecība», kur regulāri tiek atspoguļoti daudzi aktuāli jautājumi. Konsultāciju iautājumus par zemnieku saimniecību organizēšanu var zvanīt arī uz Siguldu pa telefonu 976304.

Iepazīstieties: Livānu pilsētas vadība

◆ Livānu pilsētas Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs Ainis Pirtnieks (attēla pa labi). Dzimis 1961. gadā. Ķirurgs. Livānu zonālās slimnīcas galvenā ārsta vietnieks. Precējies. Ir divi bērni, Latvijas Tautas frontes loceklis.

◆ Pilsētas padomes priekšsēdētāja atbrīvotais vietnieks Arnolds Jeļisejevs (attēla pa kreisi). Dzimis 1954. gadā. Bijušais autovadītājs. Precējies. Seši bērni. Latvijas Nacionālās neatkarības kustības loceklis, Latvijas Tautas frontes Livānu nodaļas Domes priekšsēdētājs.

Sodien lasītājiem piedāvājam interviju ar abiem pilsētas "parlamentāra" vadītājiem, kuriem šāds darbs ir jaunums. Bet nosauksim šo interviju šādi:

„Kalnus gāzt nesolām, bet izkustināt no vietas mēģināsim!“

— Tiklīdz presē bija publicēti vēstānu rezultāti, dažos livāniešos tas radīja satraukumu: «Pie varas nākuši latvieši! Kas nu tagad būs?» Kā jūs komentētu šādas replikas?

A. Jeļisejevs. Nav tiesa! Jā, Tautas fronte izvirzīja savus kandidātus, taču — vadoties tikai no profesionālajām īpašībām un kompetences. Protams, domāts bija par pilsētas patriotiem. Vai tas ir slikts?

A. Pirtnieks. Papildināšu atbildi. Bet kas tad liedza darba kolektīviem, vēlētajiem dzīves vietās izvirzīt, ja tā varētu teikt, «krievu» kandidātus? Un kas vainīgs, ka vēlētajiem latviešiem bija aktīvāki?

— Tagad konkrēti par katru no jums. Vai bijāt leķšņi gatavi augstajai misijai, vai arī ievēlēšana bija pilnīgi negaidīta, bet tas nozīmē — radīja sava veida apjukumu?

A. Pirtnieks. Es biju viens no sešiem kandidātiem pilsētas padomes priekšsēdētāja amatam, tiesa — līdz sesītai palikām tikai trīs. Divi jau sesijas laikā atsauca savas kandidātūras, es atteikties neiedrošinājos. Vadijos pēc veca principa: kādam taču tas ir jādara. Kāpēc tas nevarētu būt es? Jā, pieredzes nav, bet kolēži ir blakus, ne man vienam pienemt galīgo lēmumu.

A. Jeļisejevs. Es gan pamatīgi apjuktu. Kā ar nepabeigtu vidējo izglītību un ar «tautas universitāti» vadišu cilvēkus ar augstāko izglītību? Saubā bija daudz. Beidzot — piekritu. Ne jau karjeras, bet gan mūsu pilsētas dēļ.

— Uz jums abiem tagad skatās Livāni, Ne Eiropa, protams, tomēr pilsēta ar daudziem tūkstosiem iedzīvotājiem. Pamatīgi izmocīta, lai, lūk, tā — viena raveliņa — sāktu lums uzticēties. Daudzi noskaņoti vairāk nekā skeptiski: sak, redzēsim, ko spēl medikls un šoferis; ja kas nebūs pa prātam, tad ar slotu... Negribat taču, lai tā notiktu?

A. Jeļisejevs. Protams, negribam. Bet

arī debess mannu solīt vēl nevaram. Bez apdomas, pārāk krasi rīkoties tomēr nedomājam. Jo savā laikā pilsētas padome pieņēma daudz dažādu lēmumu, nepārliecinājusies, vai tos varēs īstenot izpildorgāni, bet vēlāk — vai nu bezpalīdzīgi nopļātīja rokas, vai vienkārši noslēpa šo lēmumu tālāk atvilkinā. Domāju, — lekams pieņemt lēmumu, tas rūpīgi jāizstrādā. Lotti ceram uz mūsu pastāvīgajām deputātu komisijām, bet tās mums patlaban ir ļaunūncietiski noskaņotas: sparīgi sākušas darboties turpniecības un sadzīves pakalpojumu, ekonomikas un finansu, ekoloģijas un veselības aizsardzības, rūpniecības, transporta, sakaru komisijas, taču ir jāiemācās ne tikai jātaujāmu izvirzīt, bet arī ieteikt konkrētu tā atrisināšanas ceļu.

Manuprāt, deputāti jau pieņēmuši trīs ļoti svarīgus lēmumus: par sava notariāta un dzimtsarakstu biroja izveidošanu, kā arī par nodokliem un soda naudām.

A. Pirtnieks. Piebūdušu: savs notārs, dzimtsarakstu birojs — tas ir pirmais solis uz Livānu autonomizāciju, par ko es personīgi ļoti sapņoju. Loģiski, ka pilsētas padomes pakļautībā jābūt visiem uzņēmumiem un organizācijām, kooperatīviem, militāris nodalīti. Un sāksim ar dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienību, ko beidzot esam «atkarājuši» no rajona centra.

A. Jeļisejevs. Par ļoti nopietnu lauruš padomes darba virzienu uzskatu ekoloģiskās situācijas uzlabošanu pilsētā. Esam sākuši risināt ietaujumus par sūkļa fabrikas pārvietošanu uz rūpniecības zonu. Tuvākajos gados to izdarīt protams, nebūs iespējams. Tāpēc arienu iedzīvotājus sākt ar mazāko — ar kārtības ieviešanu mums pašiem apkārt. Ceru, ka iedarbosties nodokļu un naudas sodu sistēma, taču domāju, ka to nevaladzēs pieļietot. Ja vārdi un strdsao-

zinas piesaukšana nelīdz, tad gan nekas neatliek, kā saukt pie materiālās atbildības. Turklāt arī pilsētas kase papildināsies ar naudas līdzekļiem. 0,3 procenti no apgrozījuma nodokļa, ko maksā pilsētas uzņēmumi, — tas ir viss, ko saņemam no rajona centra. Vai tā nav apžāšana! Atdodiet to, kas pieder mums, un esmu pārliecināts, pietiks gan bērnu dārzkiem, gan skolām, gan arī slimnīcām. Bet tas, kuram, cik un kad jāiedala, mums labāk zināms pašiem.

A. Pirtnieks. Kolēģa teikto rezumējot: kalnus gāzt plecos mums atvēlētajos gados diez vai spēsīm, taču no vietas izkustināsim gan.

— Cerēsim un ticēsim. Bet tagad mazliet cita rakstura jautājums. Vai jūs apmierina jaunais deputātu korpus, vai jaunajiem parlamenta locekļiem visa pietiek? Prasītu to ne jau neaūšības dēļ. Man ir tas gards būt, tā teikt, «jūsu parlamenta» korespondentei, piedalīties sesijās. Atzišos: ne vis, patik dažu deputātu runās (atceraties: Lēpina krūstiešu — kerra), tāpat arī reizēm «ne mana viedokļa» atklāta nepiepēmšana, valodas jautājums, izteicieni, kas nereti, godīgi sakot, nebūt nav korekti un ista džentimena cienīgi.

A. Jeļisejevs. Es jūs sapratu. Un daudz kur piekritu. Esmu vainīgs, ka ne vienmēr laikus aizradu saviem kolēģiem, kad viņi uzvedas nekorekti. Es vēl tikai mācos vadīt sesijas, tāpat arī A. Pirtnieks. Tagad — par to «kerru». Ja kāds te saskata atbildes reakciju par kādreiz nopostītajām baznīcām, tad manas domas ir viennozīmīgas, proti — mums nav tiesību darboties ar līdzīgām metodēm, jo tā mazinotājam tikai pašī sevi.

A. Pirtnieks. Var, protams, saprast to cilvēku sāpi, kuri bārdzivojuši mūlzeju betasmbību. Būtu ļoti labi, ja mūsu visas problēmas varētu atrisināt, tikai nolaucot

pieminekli. Diemžēl tas ir tikai emocijas, kuru tagad vajadzētu būt pēc iespējas mazāk. Citādi izniekosim sevi sūkosos, bet reālu cilvēkiem patiešām vajadzīgu tā arī neko neizdarīsim.

A. Jeļisejevs. Visumā man patik, ka, izņemot kādu jautājumu, domas dalās. Tātad, mūsu padome vairs nav viendabīga masa, kurai viss ir vienalga, kura jebkurā situācijā balso par «īr priekšlikums»... Livānu deputātiem tagad katram ir savs viedoklis, bet patiesība, kā zināms, dzimst strīdos.

— Un pēdējais jautājums. Kādas jūs iedomājaties attiecības ar savu varas izpildorgānu, rajona padomi?

A. Jeļisejevs. Atcerieties — pirmajā padomes sesijā Jānis Znotiņš ļoti kategoriski norādīja jebkuru spiedienu «kabineta» formēšanā, atstājot te priekšroku sev. Un pareizi darīja — pieredzes viņam pietiek. Uzskatu, ka izpildkomiteļa būs rīcībspēja, iespējams, no tās mācīsimies arī mēs.

A. Pirtnieks. Viena nianse. Varbūt tas arī neatbilst sarunas tematam, tomēr... Tikko ar padomes lēmumu likvidējām vienu paraklausības uzskaites štata vienību, Znotiņš uīt sagēta no kara komisariāta pavēsti uz mācībām. Presings stagnācijaš laiku garā?

A. Jeļisejevs. Ko lai sāka par attiecībām ar rajona padomi? Notiek kontaktu meklēšana, tomēr runāt par ideālu sadarbību vēl ir pārāgrī. Sūtām uz Prielle mūsu sesijas lēmumu, bet tas pazūd, un «līelajā» sesijā, kā parasti, — klušums. Bet laiks rit uz priekšu...

Ko piebilst noslēgumā? Ļoti sarežģīti ir strādāt, kad likums par pašpārvaldi tā kā būtu pieņemts, bet acīs to neviens nav redzējis. Tā ir jaunās padomes diskreditācija. Citādi to nevaru nosaukt...

— Un tomēr, — lai jums ļabi veicas Neizmirstiet, Livāni skatās...

Sarunu pierakstīja I. KOROLOVA

Dārgie Latvijas koku dziedātāji,

VISI, KURIEM SVĒTA IR LATGALES UN LATVIJAS VIENOTĪBA!

Mēs, Latgales Dziesmu svētku rīkotāji, sirsnīgi pateicamies visiem, kuri jau ir izteikuši savu atbalstu 1990. gada Latgales Dziesmu svētkiem, tiem, kuri ir sapratuši, cik svarīga ir šo svētku ideja (Daugavpili, Latgalei un visai Latvijai). Tiem, kuriem asinis neizdzēšami ierakstīta atmiņā par skaistajiem un likteniģajiem 1940. gada Latgales Dziesmu svētkiem.

Atvainojamies par iespējamām neērtībām svētku datuma maiņas dēļ — svētki Daugavpili notiks 26. un 27. maijā (nevis 2., 3. jūnijā, kā bijām izziņojuši). Ceram, ka tas netraucēs korjiem un dziesmu draugiem sanākt pusgadsimtu vecajā Stropu estrādē.

Latgales Dziesmu svētki Daugavpili tiks ievānīti jau maija sākumā ar nacionālo kultūras biedrību rīkotajiem dziesmu svētku ieskaņas koncertiem. Neizmīrsīsim, ka 1940. gada Dziesmu svētku gaidās dzīvoja visi daugavpilieši, neatkarīgi no tautības, svinīgie aizlūgumi par Latviju ar Latvijas valdības pārstāvju piedalīšanos 16. jūnijā ritā notika visu konfesiju baznīcās Daugavpili, 24. un 25. maijā Daugavpils muzikāli dramatisks teātris rīko izrādes latviešu un krievu valodā, kas

27. maijā, jau no paša rīta Stropu estrādē notiks koku mēģinājumi, bet pulksten 15.00 sāksies 1990. gada Latgales Dziesmu svētku dalībnieku svinīgais gājēns uz Stropu estrādi. Pulksten 17.00 Latgales Dziesmu svētku noslēguma koncerts.

Dziesmu svētku laika tiks rīkotas Latgales keramikas un tēlotājas mākslas izstādes pilsētas muzejā, bet Daugavpils teātra foajē — 1940. gada Latgales Dziesmu svētku piemīnas izstāde.

Visus, kas atceras 1940. gada dziesmu svētkus, lūdzam pietiekties Daugavpils teātri (228400, Daugavpili, Gogola ielā 23 a) vai kultūras nodalā (Daugavpili, K. Marksa ielā 9). Tāpat būsim ļoti priecīgi par atmiņu pierakstiem, fotogrāfijām un pieminās lietām (kuras pēc izstādes atdosīm īpašniekiem).

1940. gada 9. maijā laikrakstā «Daugavas Vēstnesis» svētku virsdiriģents Teodors Reiters rakstīja: «Šie svētki, kas savos apmēros būs pirmie tik plaši dziesmu kultūras svētki Austrumātijā, darīs godu visam noivadam. Tiem būs arī liela nozīme visā sabiedrības dzīvē.»

Pēc pusgadsimta visu novadu dziedātājus atkal gaida Daugavpils — pārindustrializētā, militārizētā, demogrāfiski sakrāpota, bet vēl dzīvā Latvijas pilsēta. Jai šie Dziesmu svētki uzpās šo dzīvības liesmiņu vēl spožāku — Daugavpili un visā Latgalē!

Latgales Dziesmu svētku rīcības komiteja
Latgales Kultūras biedrību savienības valde
Daugavpils latviešu biedrība

Atklāta vēstule Preiļu rajona komunistiem

Cienījamie komunisti! Griežamies pie jums jautājumā par Preiļu bērnu mūzikas skolas pedagogu un audzēkņu darba apstākļu uzlabošanu.

Preiļu bērnu mūzikas skola atvērta 1964. gadā. Pirmie mācību gadi aizvadīti rajona kultūras nama un 2. vidusskolas telpās. No 1969. gada mūsu skolai pieder pielāgota vienstāva ēka Komjaunatnes ielā 22 a. Divdesmit gados skolas audzēkņu skaits divkāršojies: sākotnējo 78 vīti tagad ir 179 audzēkņi. Seit strādā 17 pedagogi. Mācību telpu platība nemainīgi ir 124,55 kvadrātmetri. No visiem mācību kabinetiem tikai vienam ir nepieciešama platība. Pārējiem vienpadsmit tā neatbilst nekādām prasībām: nav skapas izolācijas, skolas ēka atrodas tie krustojumā, un ielas nemīfīgais trokšnis traucē normālam mācību darbam.

Mūzikas skolai nepieciešamo telpu saraksts:

- 6 kabinetu pianistiem — 15 kvadrātmetri katrs,
- 7 kabinetu pūšamu, tautas, stiģu instrumentu nodarbībām — 19 kvadrātmetri katrs,
- 5 kabinetu teorētisko priekš-

metu nodarbībām — 21,7 līdz 26,1 kvadrātmetri,

3 kabinetu ansambļu un mācību orķestra nodarbībām — 35 kvadrātmetri katrs,

pedagogu istaba, direktora kabīnē, bibliotēka, fonotēka ar lasītavu uz 10 vietām, garderobe, koncertzāle 200 klausītājiem, palīgtelpas koncertzālei, sanitārais mezģis.

Ir nodoms celt bērnu mūzikas un mākslas centru. Patlaban ir iesniegts pieprasījums izstrādāt projekta dokumentāciju, ko apņēmes izdarīt Daugavpils zinātniski tehniskais jaunatnes centrs «Prorivs», taču rezultāti būs jāgaida vēl ilgi. Bet normālas telpas skolai nepieciešamas jau šodien.

Tāpēc aicinām jūs, cienījamie komunisti, sekot to biedru paraugam, kuri daļu no PSKP aparatam piederošajām telpām ir atdevuši veselības aizsardzības, izglītības un kultūras iestādēm.

Pēdējais laiks komunistiem nevis vārdos, bet darbos iestāties par mūsu bērnu nākotni un daļu no pašlaik brīvajām telpām atvēlēt Preiļu bērnu mūzikas skolai.

Preiļu bērnu mūzikas skolas pedagogi un bērnu vecāki:
A. Abricka, I. Ancāne, V. Skutele, N. Beļkova, V. Daugule (pavisam 40 paraksti)

